

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy ČR k materiálu Návrh projektu velké výzkumné infrastruktury ELI Beamlines pro poskytnutí účelové podpory v letech 2018 až 2019.
Č. J.	GŘ/83/SHP/2017
DATUM ZPRACOVÁNÍ	25. října 2017
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Proksch
TELEFON	225 279 205
E-MAIL	jproksch@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy České republiky považuje ELI Beamlines za významnou evropskou výzkumnou infrastrukturu. Proto by měla splňovat určité nároky, zejména na excelenci a mezinárodní spolupráci. Svaz předkládá následující připomínky, které by měly pomoci blíže vyjasnit plnění těchto atributů.

1. Žádáme, aby se při uvádění poměru účelové a institucionální podpory finance na velké výzkumné infrastruktury sdělovaly vždy souhrnně vyčleněné. Současně žádáme, aby MŠMT jako gestor zákona, tuto situaci řešilo.

Odůvodnění připomínky

Svaz opětovně a důrazně upozorňuje na nekonzistenci ve vykazování veřejných výdajů na VaVal, kdy podle zákona je vedeno financování velkých výzkumných infrastruktur jako účelová podpora, ačkoliv se fakticky jedná o podporu institucionální. S enormně vzrůstajícím objemem této podpory jsou pak údaje o poměru účelové a institucionální podpory významně zkeslené.

Zásadní připomínka

2. Žádáme, v souladu s usnesením vlády č. 1066 ze dne 21. 12. 2015, aby před schválením tohoto materiálu vládou, byl předložen ze strany MŠMT komplexní plán financování velkých výzkumných infrastruktur po roce 2020 a to zejména u těch, kde podíl ESIF na financování jejich provozních nákladů činí přes 20%.

Odůvodnění připomínky

ELI byl schválen a následně financován jako projekt výzkumné infrastruktury evropského významu. V rámci OP VaVpl tedy financovaný nejen jako tzv. velký projekt, ale jako projekt mezinárodní excelence. U těchto projektů byl požadavek (v rámci indikátorů) na pokrytí významné části provozního rozpočtu z jiných než národních zdrojů. Tento požadavek byl dále uplatňován na mnoha jednáních i ze strany Svazu. V materiálu se uvádí plánovaný provozní rozpočet ELI a zdroje pro pokrytí tohoto provozního rozpočtu. Plánovaný provozní rozpočet ELI v roce 2018 je téměř 1 miliarda Kč a v roce 2019 je dokonce přes 1 miliardu Kč. Současně se však uvádí příjem z mezinárodních zdrojů pouze z 3,3 % v roce 2018 a 5 % v roce 2019. Tato vysoce nákladná výzkumná infrastruktura, jedna ze 48

vybudovaných v rámci OP VaVpl, deklarovaná jako mezinárodně významná, je tedy financována z více než 90 % z veřejných zdrojů. Současně podíl ESIF na jejím financování dosahuje přes 30 %.

Svaz důrazně upozorňuje MŠMT a vládu, že případný „výpadek“ tohoto zdroje financování velkých výzkumných infrastruktur nebude možné plně pokrýt z neveřejných, podnikatelských zdrojů.

Zásadní připomínka

3. Žádáme jasně vysvětlit a popsat důvody pro významné navýšení účelové podpory projektu ELI Beamlines mezi lety 2017 a 2018. Dále žádáme doplnit usnesení vlády o úkol předsedkyně AV ČR, aby předložila vládě plán financování výzkumných infrastruktur z rozpočtu AVČR, na nichž se podílí ústavy AVČR.

Odůvodnění připomínky

Na základě usnesení vlády č. 1066 ze dne 21. 12. 2015 byl požadavek financování ELI Beamlines jako projektu velké výzkumné infrastruktury 57,593 mil. Kč v roce 2016 a 63,676 mil. Kč v roce 2017. Schválený rozpočet projektu vycházel z vládou schválené varianty D. V současném připomínkovaném materiálu se navrhuje financování projektu velké výzkumné infrastruktury ELI Beamlines ve výši 250 mil. Kč v roce 2018 i 2019, tedy celkem 500 mil. Kč. Jedná se o řádové navýšení prostředků a z materiálu není zřejmé, z jakého důvodu k tomu dochází. Navíc se ve stejných letech (tedy 2018 a 2019) předpokládá tzv. dofinancování (resp. tzv. „Konsolidace ELI Beamlines“) ve výši dalších 210 mil. Kč ročně společně s financováním z OP VVV ve výši dalších 292, resp. 419 mil. Kč v letech 2018 a 2019. S ohledem na komplementarity a věcný překryv těchto projektů, vzrůstá zde i riziko dvojího financování.

Zásadní připomínka

4. Žádáme materiál doplnit o hodnocení projektu z pohledu dodržení pravidel Rámce v oblasti hospodářské a nehospodářské činnosti a možné nedovolené podpory.

Odůvodnění připomínky

V připomínkovaném dokumentu se uvádí, že projekt ELI Beamlines má obrovský potenciál pro aplikační sféru na komerční bázi (např. pronájem přístrojů, smluvní výzkum). Stejně jako ostatní infrastruktury je třeba údaje o hospodářské a nehospodářské činnosti sledovat a vyhodnocovat.

Zásadní připomínka

5. Požadujeme doložit kompletní přehled financování velkých výzkumných infrastruktur v letech 2016-2019, tedy reálné vynaložené finance na konkrétní projekty vládou schválených infrastruktur v letech 2016 a 2017 (mělo by odpovídat údajům v IS VaVal) a plán jejich financování v letech 2018 a 2019. Tuto informaci požadujeme uvést v kontextu skladby rozpočtu MŠMT na financování dalších aktivit VaVal, tedy zejména např. programu INTER-EXCELLENCE s uvedením, zda navýšení financování velkých infrastruktur z účelové podpory MŠMT nebude mít negativní dopad na programy administrované MŠMT (např. program EUREKA). Dále požadujeme doplnit informaci, zda MŠMT předpokládá vládě předkládat v tomto či následujícím roce další projekty velkých výzkumných infrastruktur nad rámec těch uvedených v usnesení vlády č. 1066 ze dne 21. 12. 2015.

Odůvodnění připomínky

V souladu s usnesením vlády č. 1066 ze dne 21. 12. 2015 je tento materiál předkládán pro projekt velké infrastruktury ELI s tím, že financování ostatních projektů velkých infrastruktur bylo schváleno do roku 2019 včetně, a to podle tzv. varianty D (která není součástí materiálu v eKlep). Není tedy zřejmé, i s ohledem na financování podle hodnocení projektů, jaké jsou reálné rozpočty projektů, resp. reálné dopady na rozpočet financování velkých infrastruktur v letech 2017-2019. V předkládací zprávě se dále píše: *„Na základě výstupů tohoto hodnocení budou jednotlivé pozitivně hodnocené velké výzkumné infrastruktury předloženy na schůzi vlády ČR jako samostatný materiál obsahující návrh na schválení poskytování účelové podpory MŠMT, a to v kontextu projednávání návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, vývoj a inovace pro rok 2019 a jeho střednědobého výhledu na léta 2020 a 2021.“* Z této informace není jasné, jak jsou nyní požadované prostředky zahrnuty do již schváleného rozpočtu a jak bude členěn další předkládaný dokument. Výše uvedené otázky by měly být zodpovězeny, potažmo údaje by měly být v navrženém členění, aby financování velkých výzkumných organizací bylo transparentní a předvídatelné.

Zásadní připomínka

6. Žádáme doplnit materiál o dokument „Mezinárodní hodnocení velkých výzkumných infrastruktur ČR uskutečněné v roce 2017“ jako přílohu.

Odůvodnění připomínky

V předkládací zprávě tohoto materiálu se uvádí, že *„provedlo MŠMT v 1. pol. roku 2017 komplexní mezinárodní hodnocení velkých výzkumných infrastruktur ČR.“* Současně s ohledem na požadovanou výši veřejné podpory považuje Svaz za nezbytné tento materiál doplnit.

Doporučující připomínka